

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven Mauken/Blåtind skyte- og øvingsfelt

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16, samt forskrift om gjenvinning og behandling av avfall § 11-6. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt av Forsvarsbygg i søknad av 06. mai 2019, samt ytterligere opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkår for tillatelsen fremgår fra side 5 til og med side 15. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Forsvarsbygg må på forhånd avklare med Statsforvalteren i Troms og Finnmark (heretter kalt Statsforvalteren) dersom det er ønsket om å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer som kan ha vesentlig miljømessig betydning og som ikke er i samsvar opplysninger som er gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Forsvarsbygg forvalter forsvarssektorens eiendom, bygg og anlegg på vegne av Forsvarsdepartementet, og har og fått ansvar for å forvalte skyte- og øvingsfeltene (SØF). Forsvaret og eventuelle andre leietakere av skyte- og øvingsfeltet, har gjennom bruk og drift av feltet ansvar for å følge de krav som er satt i denne tillatelsen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er tredd i kraft, skal Forsvarsbygg sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Statsforvalteren kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Forsvarsbygg, markedsområde nord
Beliggenhet/gateadresse	Målselv og Balsfjord kommuner
Postadresse	Postboks 405 Sentrum, 0103 OSLO
Kommune og fylke	Målselv og Balsfjord kommuner, Troms fylke
Organisasjonsnummer (bedrift)	990 706 204
Gårds- og bruksnummer	Dekkes av tre reguleringsplaner: <i>Reguleringsplan for Akkaseter-området i Blåtind skyte- og øvingsfelt av 14.12.2000</i> (Målselv kommune) og <i>Reguleringsplan for del av manøveraksen i Mauken-Blåtind skyt- og øvingsfelt av 06.09.2007</i> (Målselv kommune), samt <i>Reguleringsplan for Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt med sammenbinding av 28.10.2009</i> (Balsfjord kommune) og <i>18.06.2009, rev. 16.10.2010</i> (Målselv kommune).
NACE-kode og bransje	84.220 Forsvar

Referanser Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Tillatelse gitt: 17.06 2021	Tillatelsesnummer: 2019.0446.T	Anleggsnummer: 5418.0072.01
Saksnummer: 2019/7139	Endringsnummer: ----	Sist endret: ----

Per Kristian Krogstad (e.f)
leder for forurensningsseksjonen

Bjørn Arne Karlsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer.

Dokumentasjon som er relevant for denne tillatelsen er listet i vedlegg 5 til denne tillatelsen.

En oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever, er gitt i oversendelsesbrev fra Statsforvalteren den 17. juni 2021.

Innhold

1	Rammer for virksomheten	5
1.1	Rammer for virksomheten.....	5
1.2	Unntaksbestemmelser.....	5
2	Generelle vilkår	5
2.1	Utslippsbegrensninger.....	5
2.2	Plikt til å overholde vilkår satt i tillatelsen.....	5
2.3	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig.....	5
2.4	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare.....	6
2.5	Plikt til forebyggende vedlikehold.....	6
2.6	Internkontroll.....	6
3	Utslipp til vann	6
3.1	Generelt.....	6
3.2	Krav til vannkvalitet.....	6
4	Forurenset grunn	7
4.1	Generelt.....	7
4.2	Tiltak i forurenset grunn.....	7
4.3	Mellomlagring av forurensete masser.....	8
5	Helse- og miljøfarlige stoffer	8
6	Støy	9
6.1	Hovedkrav.....	9
6.2	Unntak fra hovedkrav støy.....	9
6.3	Perioder med redusert støy eller begrenset aktivitet.....	10
6.4	Varsling av støyende aktivitet.....	10
6.5	Håndtering av klager.....	11
7	Avfall	11
7.1	Generelle krav.....	11
7.2	Brenning av krutt.....	11
8	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	12
8.1	Miljørisikoanalyse.....	12
8.2	Forebyggende tiltak.....	12
8.3	Etablering av beredskap.....	12
8.4	Varsling av akutt forurensning.....	12
9	Utslippskontroll og rapportering	12
9.1	Overholdelse av støyvilkår.....	12
9.2	Måleprogram for vann.....	13

9.3	Kvalitetssikring	13
9.4	Rapportering via Altinn.....	13
10	Overvåking av resipient	14
11	Undersøkelser og utredninger	14
11.1	Undersøkelse av vannforekomst.....	14
12	Nedleggelse.....	14
13	Tilsyn.....	15

Vedlegg

1. Liste over prioriterte miljøgifter, jf. pkt. 2.1
2. Måleprogram vann – Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt
3. Etablering og drift av to mellomlagre for forurensede skytebanemasser, Mauken-Blåtind SØF
4. Definisjoner
5. Relevante dokumenter i saken

1 Rammer for virksomheten

1.1 Rammer for virksomheten

Tillatelsen omfatter forurensende virksomhet fra militær og sivil aktivitet i anleggene i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt. Feltets avgrensning sammenfaller med arealet dekket av tre reguleringsplaner: *Reguleringsplan for Akkaseter-området i Blåtind skyte- og øvingsfelt av 14.12.2000* (Målselv kommune) og *Reguleringsplan for del av manøveraksen i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt av 06.09.2007* (Målselv kommune), samt *Reguleringsplan for Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt med sammenbinding av 28.10.2009* (Balsfjord kommune) og *18.06.2009, rev. 16.10.2010* (Målselv kommune).

1.2 Unntaksbestemmelser

Når Regjeringen eller Forsvarsledelsen¹ har besluttet styrkeoppbygning med hjemmel i gjeldende Beredskapssystem for Forsvarssektoren, og hvor styrkeoppbygningen nødvendigvis gjør overtredelse av bestemmelsene i denne tillatelsen til forurensende virksomhet, trer bestemmelsene i **kapittel 6 Støy** ut av kraft så lenge beredskapssituasjonen vedvarer. Statsforvalteren og den berørte befolkning i Balsfjord og Målselv kommuner skal da varsles uten unødig opphold.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen, eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Med unntak av selve våpenleveransen fra luftfartøy, er all luftfart regulert gjennom *Lov om Luftfart*, og er ikke omfattet av denne tillatelsen.

2.2 Plikt til å overholde vilkår satt i tillatelsen

Forsvarsbygg plikter, så langt som mulig, å sørge for å hindre at det oppstår forhold som forårsaker at vilkår gitt i denne tillatelsen brytes, og å iverksette avbøtende tiltak, redusere bruken eller innstille bruken dersom vilkårene brytes. Endringer i driften, eller etablering av nye anlegg, i skyte- og øvingsfeltet, som kan medføre økt forurensningsfare, skal meldes til Statsforvalteren.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

Selv om forurensning fra skytefeltet holdes innenfor fastsatte vilkår, skal Forsvarsbygg, sammen med bruker av feltet, arbeide aktivt for å redusere forurensningen, herunder støy, så langt dette er praktisk mulig. Plikten omfatter også forurensning av komponenter det ikke gjennom vilkår uttrykkelig er satt grenser for.

¹ Fastsatt med hjemmel i FOR-2015-04-10-348, jf. LOV-1950-12-15-7-§18 og LOV-1814-05-17-§3

2.4 Tiltakspåikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, påligger Forsvarsbygg å sørge for iverksetting av de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren. Ved fare for alvorlig forurensning påligger Forsvarsbygg om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Forsvarsbygg skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 8.4.

2.5 Påikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære forurensningene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktet forurensning, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr og anlegg som kan ha forurensningsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.6 Internkontroll

Forsvarsbygg skal sørge for at det er etablert internkontroll for virksomheten i skyte- og øvingsfeltet, i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at kravene i denne tillatelsen overholdes, i tillegg til forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Forsvarsbygg påligger å ha internkontrollen oppe å gå fra tillatelsens trer i kraft, samt se til at internkontrollen for virksomheten i skyte- og øvingsfeltet til enhver tid er oppdatert.

Internkontrollen skal også omfatte rutiner for registrering og håndtering (lukking) av avvik.

Forsvarsbygg påligger å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning, og til enhver tid kunne redegjøre for risikoforhold.

3 Utslipp til vann

3.1 Generelt

Akutt forurensning og beredskap er beskrevet under vilkår 8.1 og 8.3.

Virksomheten skal for skytebaner tilstrebe en reduksjon av metallutlekking (bly, kobber, antimon og sink) til resipienter gjennom tiltak, bruk, vedlikehold og drift av banene (interne rutiner og prosedyrer).

3.2 Krav til vannkvalitet i vannforekomstene

Forsvarsbygg skal ha en oversikt over miljøtilstanden i skytefeltet, og videre over hvilke resipienter som mottar forurensning fra de ulike skytebaner og nedslagsfelt, jf. pkt. 9.2.

Prøvetaking i skyte- og øvingsfeltet skal skje i henhold til *Måleprogram vann - Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt*, **vedlegg 2**. Det skal analyseres på et gitt sett analyseparametere med den frekvens som kommer frem i måleprogrammet.

Ved økende utslippstrend, skal Statsforvalteren orienteres om hvilke vurderinger Forsvarsbygg har gjort i forhold til utviklingen. Analyseresultater og trender rapporteres årlig iht. pkt. 9.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

For de prøvepunkt som representerer avrenning ut av skyte- og øvingsfeltet (kontrollpunkter), skal Forsvarsbygg opprettholde tilstandsklasse II (AA-EQS) for bly (Pb), kobber (Cu) og sink (Zn). Dårligere tilstandsklasse enn III (MAC-EQS) tillates ikke³. Vi viser til veileder M-608/2016. Videre skal konsentrasjonen av antimon (Sb) på skytefeltgrensen ikke overstige 5,0 µg/l.

Utslipp av andre prioriterte miljøgifter (vedlegg 1), som utfra en miljømessig vurdering kan ha vesentlig betydning, vil ikke være lovlige i henhold til denne tillatelsen. Tillatelsens pkt. 9 om utslippskontroll og rapportering gjelder også for utslipp av disse stoffene. Statsforvalteren vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette mer presise og eventuelt også strengere grenser.

Diffuse utslipp av prioriterte miljøgifter fra skyte- og øvingsfeltet, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Forsvarsbygg skal se til at det ved all planlagt aktivitet foreligger tilfredsstillende privetløsninger i felt.

4 Forurenset grunn

4.1 Generelt

Forsvarsbygg plikter å holde løpende oversikt over eksisterende lokaliteter med forurenset grunn innenfor skyte- og øvingsfeltet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Statsforvalteren varsles om dette.

4.2 Tiltak i forurenset grunn

Gravearbeid knyttet til normalt vedlikehold og drift av skyte- og øvingsfelt er tillatt i forurenset grunn uten søknad. Dette forutsetter at arbeidene skjer i henhold til interne rutiner, som sikrer at tiltaket ikke medfører nevneverdig forurensning og økt spredning av forurensning under eller etter tiltaket. Det skal gjøres en risikovurdering og eventuelt gjennomføres risikoreduserende tiltak for å forhindre spredning ved gravingen.

Forsvarsbygg har, uten forutgående søknadsprosess, tillatelse til å gjenbruke lett forurensete masser fra mellomlager, jf. pkt. 4.3. Gjenbruken gjelder i konstruksjoner internt i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt på eksisterende skytebaner, og som et alternativ til nye rene masser. Det er likevel ikke tillatt å øke forurensningsgraden på bruksstedet. Massene skal brukes på samme bane massene ble tatt fra. Gjenbruk av lett forurensete masser skal loggføres.

Lett forurensete masser: Masser i tilstandsklasse 2-4 i TA-2553 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn.

Ved etablering av nye, eller ombygging av eksisterende, konstruksjoner og/eller anlegg som medfører graving, mudring mv. i forurenset grunn, som kan føre til spredning av forurensning, trenger virksomheten tillatelse etter forurensningsloven⁴. Før tiltaket settes i gang, skal virksomheten utarbeide tiltaksplan for godkjenning av Statsforvalteren.

³ Veileder 608/2016 Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota

⁴ Jf. Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

4.3 Mellomlagring av forurensede masser

Mellomlagring av forurensede masser er tillatt på to lokaliteter i skytefeltet. Volumet avgrenses til omsøkte 200 m³ ved hvert lager. Tilrettelagt areal må ha tilstrekkelig størrelse til at drift av lageret, herunder lasting og lossing, kan skje uten fare for spredning av forurensning.

Kartreferanser for mellomlager UTM33

Mauken: Ø 669650 N 7665260

Blåtind: Ø 646335 N 7679820

Gjenbruk av masser må skje innen Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt, jf. pkt. 4.2. Oversikt over mengden masser som mellomlagres på det enkelte lager skal inngå i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll.

Masser med metallinnhold tilsvarende tilstandsklasse 5⁵, som skal videre til deponi, kan mellomlagres i opptil 1 (ett) år, og lett forurensede masser som skal gjenbrukes eller behandles (siktes) på stedet kan mellomlagres i 3 (tre) år.

Masser karakterisert som farlig avfall, masser til ordinært deponi, masser til intern håndtering (sikting) og masser til gjenbruk uten forutgående håndtering skal holdes adskilt.

Masser karakterisert som farlig avfall som lagres i påvente av levering til deponi for farlig avfall, skal være merket slik at avfallet kan identifiseres, og skal sikres slik at lagringen ikke medfører avrenning til grunnen, overflatevann eller avløpsnett. Lageret skal også være sikret mot avdampning av forurensede stoffer til luft. Lageret skal være sikret mot adgang for uvedkommende.

Masser som ikke er klassifisert, håndteres som farlig avfall.

Mellomlageret skal etableres og driftes som beskrevet i vedlegg 3.

Olje og kjemikalieforurensede masser kan bare oppbevares i tette containere på mellomlageret, og i påvente av snarlig avhending til godkjent mottak.

Rutiner for håndtering, lagring og avhending av forurensede masser skal foreligge innen **01. november 2021**.

5 Helse- og miljøfarlige stoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten. For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig

⁵ TA-2553/2009 Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn

disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁷ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

Virksomheten skal sørge for at det gjennomføres en kontinuerlig vurdering på hvorvidt helse- og miljøfarlige stoffer som benyttes i skyte- og øvingsfeltet, herunder også ammunisjon, kan erstattes med mindre farlige stoffer iht. substitusjonsplikten.

6 Støy

6.1 Hovedkrav

Forsvarets aktivitet i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt skal tilfredsstille følgende hovedkriterier for utendørs støy, gitt i tabell 1.

Tabell 1: Utendørs støygrenser for total støybelastning og fra aktivitet på natt. Lydnivåene er innfallende lydtryknivå, beregningshøyde 4 meter. Støygrensene gjelder ved mest støyutsatt bebyggelse med støyømfintlig⁸ bruksformål.

Kilde	Ekvivalent støynivå		Maksimalt støynivå om natten ¹⁾	
	Målestørrelse	Nivå	Målestørrelse	Nivå
Militære kjøretøy Lette våpen	L_{Rden}	55 dB	L_{pAFmax}	70 dB
Tunge våpen			L_{CE}	85 dB

¹⁾ Unntak for nattaktivitet (2300-0700): Se pkt. 6.2

Det skal ikke detoneres større ladninger på bane A11 (Blåtind) enn 6 kg TNT.

6.2 Unntak fra hovedkrav støy

- For en eksisterende heltidsbolig utenfor skytefeltgrensen, ved Heia artilleristandplass, tillates en mindre overskridelse (ca 1dB) av hovedkrav for ekvivalent støynivå.
- For 33 fritidsboliger, hvorav 29 utenfor skytefeltgrensen, tillates overskridelser av hovedkrav for ekvivalent støynivå.
- For inntil 20 netter per år (støy netter) tillates en overskridelse av maksimalt støynivå natt (L_{pAFmax} 70 dB/ L_{CE} 85 dB). Støynivået for tunge våpen skal maksimalt være L_{CE} 105 dB ved mest støyutsatt bygning med støyfølsomt bruksformål, utenfor skytefeltgrensen. Kravet gjelder det enkelte bygg med støyømfintlig bruksformål, med unntak for skoler og barnehager.
 - Unntaket forutsetter et fungerende system som akkumulerer støy netter for nevnte bygg, basert på gjennomført aktivitet med gitt våpentype på den enkelte standplass.

⁶ Jf. produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

⁸ bebyggelse med støyømfintlig bruksformål er definert som boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Skoler og barnehager har ingen nattkrav.

6.3 Perioder med redusert støy eller begrenset aktivitet

Det skal ikke foregå aktiviteter som skyting, manøvrering med tunge kjøretøyer og tilsvarende, som støyer ut over nivåer i tabell 2, i følgende perioder/dager:

- Helligdager
- Romjula (27.-31. desember)
- Påskeuka (fra og med palmesøndag)

Helligdager defineres til:

- Søndager
- 1. januar
- Påske (f.o.m. skjærtorsdag t.o.m. 2. påskedag)
- Kristi Himmelfartsdag
- 1. og 2. pinsedag
- 25. og 26. desember

Med redusert støy menes støygrenser for ekvivalentnivå over 30 minutter ($L_{pAeq,30\text{ min}}$) som angitt i tabell 2, og som skal overholdes for støyømfintlig bruksformål. Høyeste støynivå ($L_{pAF,max}$) skal ikke overstige grensen for ekvivalentnivå med mer enn 10 dB.

Tabell 2: Grenseverdi for høyeste ekvivalente støynivå, målt med midlingstid på 30 minutter, i perioder med redusert støy. Maksimalt støynivå skal ikke overstige grensene med mer enn 10 dB.

Dag (kl.07-19.00)	Kveld (kl.19.00-23.00)	Natt (kl.23.00-07.00)
50	45	45

Det gis unntak fra periode med redusert støy for opptil 10 søndager per år. Unntaket gjelder ikke i tiden mellom kl.11.00 og 13.00. På søndager med unntak fra krav om redusert støy gjelder at støyen kan være $L_{pAF,max}$ 66 dB for minst fem, og $L_{pAF,max}$ 70 dB for resterende søndager.

I tillegg til periodene med redusert støy, skal det ikke skytes med artilleri i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt, eller skytes med maskinkanon fra helikopter i følgende perioder:

- Periode i mai/juni etter avtale med gårdbrukere (av hensyn til slipp av ungdyr og kalv). Perioden må være minimum 14 sammenhengende dager og sikre at aktuelle gårdbrukeres interesser blir ivaretatt. Perioden fastsettes årlig ut ifra forventet tidsrom for slipp av ungdyr og kalver. Forsvarsbygg skal sørge for at det blir lagt til rette for et slikt samarbeid, og som minimum skal samarbeidet inneholde et fast årlig samarbeidsmøte med aktuelle gårdbrukere.
- fra og med 15. juli til og med 14. august (av hensyn til kalving)

6.4 Varsling av støyende aktivitet

Det skal utarbeides målrettede varslingsrutiner overfor den berørte befolkningen som sikrer varsling av de mest støybelastende aktiviteter. Herunder enkeltsmell eller vedvarende høye støynivåer på dagtid, støyende helge-, kvelds- og nattaktivitet, øvelser samt andre spesielt intensive skyteperioder.

Av rutinene skal det som et minimum fremgå hvor lang tid i forveien det skal varsles, til hvem det skal varsles og på hvilken måte varsling skal foregå. Rutinene skal inngå i virksomhetens internkontroll, og foreligge innen **01. november 2021**.

Rutinene for varsling av støyende aktivitet skal ha en årlig evaluering i samarbeid med Balsfjord og Målselv kommuner, aktuelle velforeninger og gårdbrukere. Forsvarsbygg skal sørge for at samarbeidet etableres, og for at evalueringen gjennomføres en gang per år.

6.5 Håndtering av klager

Det skal innen **01. november 2021** utarbeides rutiner for håndtering av klager fra publikum. Rutinene skal inngå i virksomhetens internkontroll.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det genereres avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁹. Avfallsbesitter må avklare om forurensede masser m.m. er farlig avfall etter avfallsforskriften. Masse fra innskuddsområder i f.eks. kulefang klassifiseres ofte som farlig avfall.

Avfall som oppstår i virksomheten skal om mulig gjenbrukes, eller benyttes til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Skytefeltet skal ha rutiner for innsamling av tomhylser og annet avfall, samt årlig rydding av metallskrap.

Det er ikke tillatt å brenne avfall med mindre det er gitt særskilt tillatelse fra Statsforvalteren.

Forsvarsbygg skal utarbeide en prosedyre for håndtering av avfall fra skytefeltet. Denne skal foreligge innen **01. november 2021**.

7.2 Brenning av krutt

Ammunisjonskomponenter, som av sikkerhetsmessige årsaker ikke kan leveres som avfall, tillates brent eller destruert i felt. Brenning skal foregå på fast underlag, av tilstrekkelig størrelse, for å minimere fare for spredning til grunn eller avrenning til resipient. Tid og sted for brenning skal loggføres. Det tillates brenning av krutt på tre lokaliteter:

Ved brenning av kruttposer som inneholder bly skal asken og evt. uforbrente rester (sprut fra bålet) samles opp daglig, og behandles som farlig avfall.

Lokalitetene skal meldes inn til Statsforvalteren, med kartreferanser, innen **01. november 2021**.

⁹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

8 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

8.1 Miljørisikoanalyse

Forsvarsbygg skal ha oversikt over mulige kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft i skytefeltet, og ut fra dette ha utarbeidet en miljørisikoanalyse. Miljørisikoanalysen skal dokumentere og omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne i skyte- og øvingsfeltet eller utenfor. Resultatene skal vurderes opp mot akseptabel miljørisiko. Ved endringer som kan ha betydning for risiko knyttet til akutt forurensning skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Forsvarsbygg skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Miljørisikoanalysen skal inngå i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll, jf. pkt. 2.6, og skal foreligge innen **01. november 2021**.

8.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal Forsvarsbygg iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Forsvarsbygg skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

8.3 Etablering av beredskap

Virksomheten skal om nødvendig, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Der analysen avdekker behov, skal beredskapen mot akutt forurensning øves.

8.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning (forurensning av betydning, som inntreffer plutselig, og som ikke er tillatt etter bestemmelse i eller i medhold av forurensningsloven) eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Forsvarsbygg skal også, så snart som mulig, underrette Statsforvalteren i slike tilfeller.

9 Utslippskontroll og rapportering

9.1 Overholdelse av støyvilkår

For å tilfredsstille hovedkravene til støy gitt i 6.1, skal Forsvarsbygg ha oversikt over støyende aktiviteter som dimensjonerer utbredelsen av ekvivalentnivået fra skytefeltet, samt maksimalt støynivå natt (23.00 og 07.00), og kunne dokumentere nevnte støynivåer.

Antall støynetter (natt til «dato») med støyende aktivitet, inkludert tunge kjøretøy på sammenbindingskorridoren, over maksimalt støynivå natt, skal dokumenteres for all støyfølsom bebyggelse (boliger, fritidsboliger og pleieinstitusjoner).

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Dokumentasjon på at støyvilkårene overholdes, skal normalt basere seg på støyberegninger iht. Nordtest metoden¹¹, hvor gjennomført aktivitet sammenlignes med beregningsgrunnlaget til støyberegningene. Alternativt kan det brukes en metode som omregner beregningsgrunnlaget til antall dager med aktivitet per år.

9.2 Måleprogram for vann

Forsvarsbygg skal gjennomføre overvåking av utslipp til vann, jf. tillatelsens **vedlegg 2**.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp. Der det velges kontrollpunkt som ligger oppstrøms skytefeltgrensen skal disse risikovurderes med tanke på representativitet for vannkvaliteten som forlater skytefeltet. Representative referansepunkt legges inn i måleprogrammet.

Et til enhver tid oppdatert måleprogram, inkludert risikovurdering, skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal i måleprogrammet inngå en vurdering av hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Måleprogrammet skal være en del av virksomhetens internkontroll, og vil bli vurdert ved tilsyn. Programmet skal være oppdatert innen **01. november 2021**.

9.3 Kvalitetssikring

Forsvarsbygg er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Forurensningsmyndigheten kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier når virksomheten selv gjennomfører analysene.
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier.

9.4 Rapportering via Altinn

Forsvarsbygg skal innen **1. mars** hvert år rapportere fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

10 Overvåking av resipient

Forsvarsbygg skal sørge for overvåking av utslippene til vann i henhold til et måleprogram, jf. pkt. 9.2. Endring av måleprogrammet skal uten opphold forelegges Statsforvalteren til informasjon. Statsforvalteren kan overprøve endringen.

¹¹ 2002 Nortest method. Shooting ranges. Prediction of noise. NT ACOU 099. 2nd ed.

Forsvarsbygg skal registrere data fra overvåking i vann, inklusive sediment og biota, i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Der det pågår overvåking i regi av Statsforvalteren eller vannregionmyndighet, må Forsvarsbygg regne med å bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetsselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av utslipp fra skyte- og øvingsfeltet. Dette gjelder parametere som tilføres fra skyte- og øvingsfeltet, mest typisk bly, kobber, antimon og sink, samt et utvalg kjemiske parametere som kalsium, jern, pH, totalt organisk karbon, turbiditet og ledningsevne.

Resultatene fra overvåkingen skal legges ved rapporteringen via Altinn i forbindelse med årsrapport 1. mars.

11 Undersøkelser og utredninger

11.1 Undersøkelse av vannforekomst

Forsvarsbygg plikter å bekoste eller delta i de undersøkelser som Statsforvalteren finner nødvendig for å kartlegge skytefeltets forurensningseffekt på resipienten, jf. forurensningsloven § 51. Herunder nødvendig kvalitetssikring av klassifiseringen av vannforekomster i Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt i forbindelse med rullering av *Regional vannforvaltningsplan for Troms*, eller når eksisterende data er foreldet (10 år).

Forsvarsbygg kan også pålegges å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved et eventuelt resipientundersøkelserprogram for områder som kan være påvirket av aktiviteten i skyte- og øvingsfeltet.

Data som fremskaffes ved undersøkelsen av vannlokalitetene skal registreres av Forsvarsbygg i databasen Vannmiljø, på samme måte som nevnt i kapittel 10.

Resultatene fra undersøkelsen skal sendes Statsforvalteren.

12 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal Forsvarsbygg gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndighet kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse av skyte- og øvingsfeltet skal Forsvarsbygg sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand som defineres av forurensningsmyndighet i hvert tilfelle.

Dersom skyte- og øvingsfeltet ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndighet i god tid før start er planlagt.

13 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

Enkelte felt eller anlegg kan unntas av sikkerhetsmessige grunner. Slike grunner må dokumenteres.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

VEDLEGG 2

Måleprogram vann – Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt

	Analyseparametere	Hyppighet	Prøvestasjoner	Tiltak ved økende utlekkings-trend
Kontrollpunkt: Normal overvåking fra skytebaneavrenning – delfelt Mauken og Blåtind	SØF standardpakke (filtrert) Bly, kobber, antimon, sink, pH, ledningsevne, totalt organisk karbon, jern, kalsium og turbiditet	Mauken To prøverunder per år. Blåtind To prøverunder per år.	Mauken: 038, 039, 040 Blåtind: 009, 010	Undersøke årsak og vurdere resipientens sårbarhet. Bruke BLM for å vurdere giftighet. Vurdere mulige tiltak, herunder kost-nytte, samt konsekvenser av tiltaket.
Internpunkt: Normal overvåking fra skytebaneavrenning – delfelt Mauken og Blåtind	SØF standardpakke (filtrert) Bly, kobber, antimon, sink, pH, ledningsevne, totalt organisk karbon, jern, kalsium og turbiditet	Mauken To prøverunder per år. Blåtind To prøverunder per år.	Mauken: 005, 006, 007, 010, 011, 012 Blåtind: 016, 017, 028, 034, 036	Undersøke årsak og vurdere resipientens sårbarhet. Bruke BLM for å vurdere giftighet. Vurdere mulige tiltak, herunder kost-nytte, samt konsekvenser av tiltaket.
Ekstra overvåking for å styrke datagrunnlaget. Avsluttes når dette er tilfredsstillende.	SØF standardpakke (ufiltrert) Bly, kobber, antimon, sink, pH, ledningsevne, totalt organisk karbon, jern, kalsium og turbiditet	Blåtind: Årlig for å følge intern utvikling Mauken: Hvert andre år	Blåtind: B16, B17, B28, Niva 4, Niva 6 Mauken: SBA23	Undersøke årsak og vurdere resipientens sårbarhet. Bruke BLM for å vurdere giftighet. Vurdere mulige tiltak, herunder kost-nytte, samt

				konsekvenser av tiltaket.
Ekstra overvåking skal vurderes ved graving/anleggsdrift i forurensete områder	Avhengig av forurensning (metaller, eksplosiver, hvitt fosfor og olje)	Før, under og etter graving.	Nedstrøms anleggsområder der det kan mistenkes å være forurenset grunn.	Om nødvendig stanse gravingen. Iverksette tiltak for å redusere forurensning.
Mellomlagring av forurensete masser UTM sone 33 Mauken: Ø-669650 N-7665260 Blåtind: Ø-646335 N-7679820	Ufiltrert prøve. Bly, kobber, antimon, sink, turbiditet og relevante alifater	To ganger årlig, vår og høst, fra dato mellomlagrene er tatt i bruk.	Plassering av prøvestasjon vurderes av Forsvarsbygg, med formål å gi representative målinger av sigevann fra mellomlageret.	Redusere avrenning fra deponiet ved bl.a. å hindre innlekking av overflatevann, samt ved tildekking av massene.

Alle prøver skal være representative for den situasjonen/aktiviteten som skal undersøkes.

Tillatelsen stiller krav til vannkvalitet på prøvepunkt ved skytefeltgrense. Dette gjelder prøvepunkt 038, 039, 040, 009 og 010, jf. pkt. 3.2.

VEDLEGG 3

Etablering og drift av to mellomlagre for forurensede skytebanemasser: Mauken-Blåtind SØF

Beskrivelse av mellomlagrene

Mellomlagrene etableres på planert og horisontalt underlag. De valgte lokaliteter må om nødvendig avrettes med sandige og steinfrie masser. Arealet må være tilstrekkelig til at lageret kan driftes uten fare for spredning av forurensning. Rundt mellomlagrene etableres en lav voll og bunnen dekkes med semipermeabel geotekstil (tilsvarende vegduk kl. 3) som forankres i vollen. Dette for å hindre at grunnen under mellomlagrene blir forurenset.

Følgende krav må videre oppfylles av mellomlagrene:

- Lagrene er for sandige masser (ikke myrjord).
- Underlag skal være plant og uten skarpe steiner.
- Lagrene skal være avgrenset og skiltet med tydelige skilt «Lager for forurensede masser», slik at brøyting og annen kjøring holder tilbørlig avstand.
- Lagrene må være plassert slik at det ikke ligger eksponert for annen aktivitet.
- Lagrene må plasseres slik at det ikke utsettes for flom eller annet overvann.
- Lagrene må plasseres slik at det er minst 20 meter avstand til grøft, bekk og elv.
- Massene skal alltid være tildekket med tett presenning. Presenningen må være sikret for vær og vind. Presenningen skal dekke den forurensede jorden og strekke seg minimum 0,5m utenfor.
- Skytebaneforvaltningen (FB leder SØF) eller evt. skytefeltadministrasjonen om denne utfører rutinemessige arbeider, skal ajourføre logg over de volum som tilføres og fjernes fra lagrene. Loggen oppbevares av FB leder SØF.

VEDLEGG 4

Definisjoner

L_{den}	A-veiet ekvivalent støynivå for dag-kveld-natt (day-evening-night) med henholdsvis 5 og 10 dB ekstra tillegg på kveld og natt. Tidspunktene for de ulike periodene er dag: 7-19, kveld: 19-23 og natt: 23-07. L_{den} beregnes som årsmiddelverdi, det vil si gjennomsnittlig støybelastning over et år.
L_{Rden}	A-veiet årsmidlet døgnekvivalentnivå (L_{den}), korrigert for kildetype iht. ISO 1996-1. Korrigerte støynivåer fra ulike kilder kan sammenliknes og summeres, og grensen kan dermed settes for alle støykilder samlet.
L_{AFmax}	Maksimalt A-veiet lydtryknivå, med tidskonstant fast. Indikator for maksimalnivå fra kjøretøy og lette våpen (opptil 20 mm)
L_{CE}	Maksimalt C-veiet lydtryknivå. Total lydenergi fra enkelthendelser normalisert til ett sekund.
Normalt vedlikehold av skytebane	Oppgradering av kulefang, erstatte sandkulefang med avrenningsfritt kulefang, reparere deler av forurenset skytebane med rene masser, erstatte deler av forurenset skytebane med rene masser, skifte ut og/eller rense kulefangmasse,
Tunge våpen	Våpen med kulediameter fra og med 20 mm.
AA-EQS	Årlig gjennomsnittsverdi. Skal beskytte mot negative effekter etter lang tids (kronisk) eksponering. Tilsvarende tilstandsklasse II for ferskvann, jf. M-608/2016.
MAC-EQS	Maksimal verdi. Skal beskytte mot negative effekter av korttids (akutt) periodevis eksponeringer. Tilsvarende tilstandsklasse III for ferskvann, jf. M-608/2016.

VEDLEGG 5

Relevante dokumenter i saken

Dok	Saksnr.	Dokumentnavn	Dato
1	19/7139 - 1	Søknad om tillatelse etter forurensningsloven § 11, Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt	06.05.2019
2	19/7139 - 1	Vedlegg: Fagrapport – vurdering etter naturmangfoldloven	16.01.2019
3	19/7139 - 1	Vedlegg: Fagrapport – forurensning i grunn og vann	17.01.2019
4	19/7139 - 1	Vedlegg: Fagrapport - støyutredning	13.03.2018
5	19/7139 - 1	Vedlegg: Etablering av mellomlager for forurenset jord	15.01.2019
6	19/7139 - 2	Foreløpig svar, varsel om behandlingsgebyr	29.05.2019
7	19/7139 - 3	Anmodning om høringsuttalelse Balsfjord kommune	23.05.2019
8	19/7139 - 5	Annonserte folkemøter	27.05.2019
9	19/7139 - 3	Anmodning om høringsuttalelse Målselv kommune	29.05.2019
10	19/7139 - 7	Korrigert søknad om utslippstillatelse, med oppdaterte kart og grunneierliste	06.06.2019
11	19/7139 - 9	Ny høringsfrist Balsfjord og Målselv kommuner	12.06.2019
12	19/7139 - 8	Anmodning om høringsuttalelse off. instanser og foreninger	12.06.2019
13	19/7139 - 12	Anmodning om høringsuttalelse grunneiere/naboer	19.06.2019
14	19/7139 - 14	Høringsuttalelse - Luftfartstilsynet	27.06.2019
15	19/7139 - 15	Høringsuttalelse – Per Arne K. Andreassen	05.07.2019
16	19/7139 - 18	Høringsuttalelse – Kristian Magne Karlsen	08.08.2019
17	19/7139 - 20	Høringsuttalelse – Takvatn grunneierlag SA	17.08.2019
18	19/7139 - 21	Høringsuttalelse – Arkitekt Kjersti Jenssen	26.08.2019
19	19/7139 - 23	Høringsuttalelse – Målselv sau og geit	26.08.2019
20	19/7139 - 28	Høringsuttalelse – Sametinget	26.08.2019
21	19/7139 - 24	Høringsuttalelse – Advokatfirma Østgård	29.08.2019
22	19/7139 - 25	Høringsuttalelse – Yvonne Capstick	29.08.2019
23	19/7139 - 30	Høringsuttalelse – Troms sau og geit	29.08.2019
24	19/7139 - 31	Høringsuttalelse – Troms Bondelag	29.08.2019
25	19/7139 - 32	Høringsuttalelse – Mårelva elveeierlag	29.08.2019
26	19/7139 - 26	Høringsuttalelse – Rødt Målselv og Rødt Tromsø	30.08.2019
27	19/7139 - 33	Høringsuttalelse – Målselv kommune	10.09.2019
28	19/7139 - 34	Etterlyser uttalelse fra Mattilsynet	26.09.2019
29	19/7139 - 36	Oversendelse av høringsuttalelser til Forsvarsbygg	11.10.2019
30	19/7139 - 35	Høringsuttalelse – Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt	25.10.2019
31	19/7139 - 37	Oversendelse til Forsvarsbygg av uttalelse fra Mauken/Tromsdalen reinbeitedistrikt	01.11.2019
32	19/7139 - 38	Forsvarsbyggs kommentarer til høringsuttalelser	19.12.2019
33	19/7139 - 39	Høringsuttalelse Mattilsynet	13.01.2020
34	19/7139 - 40	Forsvarsbyggs kommentarer til uttalelse fra Mattilsynet	28.02.2020
35	19/7139 - 41	Merknader til dok. 24 – Advokatfirmaet Nerdrum Aagaard (overtatt etter Advokatfirma Østgård)	09.04.2020
36	19/7139 - 46	Tilleggsopplysninger, resultater tunge våpen	27.11.2020
37	19/7139 - 48	Støykart maksimalstøy natt, rev. overvåkingsprogram vann	15.01.2021
38	19/7139 - 50	Redegjørelse for systemer for støyovervåking	03.05.2021